

СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Луцевська Вікторія Леонідівна, ст.гр.22-О

Науковий керівник: викладач

економічних дисциплін

Матвійчук Л.А.

ВСП «РК НУБіП України»

Бухгалтер – (нім. *Buchhalter*, *Buch* – книга, *Halter* – тримач) – спеціаліст у галузі бухгалтерії, який працює в системі обліку згідно діючому законодавству. Встановити достовірно час зародження бухгалтерського обліку не є можливим, так як процес його розвитку йшов паралельно до поступового розвитку виробництва, обміну, грошового обігу та банківської справи. У ньому закладено дуже багато таємниць [1].

На питання, коли все ж таки виникла бухгалтерія, вчені не дають єдиної відповіді. Їх думки розділились на наступні: 6 тис. років тому, тобто тоді, коли почалася цілеспрямована реєстрація фактів господарського життя; близько 500 років тому, коли вийшла відома в усьому світі праця Луки Пачолі і почалося письмове обґрунтування обліку; 100 років тому, коли з'явилися перші теоретичні розробки. Всі ці відповіді, підходи, узагальнення є справедливими, адже 6 тис. років бухгалтерія існує як практична діяльність, рахівництво, спосіб розуміння і відображення господарського процесу - як його мова; 500 років бухгалтерія існує - як предмет літературного викладення, частина літературної мови і 100 років існує як самостійна наука-рахунковедення, - як спосіб розуміння обліку, його мова. Рахівництво і рахунковедення з цього моменту існують паралельно і самостійно [2].

Основоположниками бухгалтерського обліку, як науки безумовно були Б. Котрулі (Катрульї) (купець з Дубровника) та Лука Пачолі. З тих пір, як 500 років тому, коли вийшла відома в усьому світі праця Луки Пачолі «Трактат про рахунки та записи», бухгалтерський облік по суті залишився незмінним. Бенедето Котрулі написав книгу «Про торгівлю і досконального купця» (1458

рік) в яку включив главу про подвійну бухгалтерію . Він вважав бухгалтерський облік засобом управління окремим підприємством. Л. Пачолі розглядав бухгалтерський облік як методологічну науку. Ні перший, ні другий не створили цільної науки про бухгалтерський облік, але вони дали поштовх до тлумачення бухгалтерського обліку в юридичному та економічному аспектах. Незалежно від того, як різні автори вирішували питання про природу бухгалтерського обліку, всі вони внесли певний вклад у вирішення тих чи інших практичних та теоретичних проблем, які перед нами поставили [1].

І все ж таки, цілковито очевидно і логічно, що розвитку бухгалтерського обліку сприяли прогрес, стабільність, більш повна реалізація суспільних потреб. У зв'язку з цим важливого значення набуває періодизація розвитку бухгалтерського обліку. Вона дозволяє прослідкувати історичну логіку, підійти до усвідомлення прогресу зміни епох. В літературі не існує єдиної думки щодо періодизації розвитку бухгалтерського обліку.

Виділяють чотири основні періоди розвитку бухгалтерського обліку.

Перший період – характеризувався виникненням різних способів реєстрації фактів в облікових регістрах у вигляді систематичних і хронологічних записів. Вершиною періоду становлення бухгалтерського обліку було широке розповсюдження подвійного запису.

Другий період – припадає на час революційних перетворень в галузі виробництва, розвитку різних форм товарних операцій та збільшення обсягів торговельних, фінансових та інших операцій не тільки в окремих країнах, але й у всьому світі. В цей період видається досить велика кількість праць з обліку.

Третій період – становлення бухгалтерського обліку як сфери наукових знань. Протягом цього періоду зусилля більшості авторів були направлені на те, щоб встановити теоретичні основи бухгалтерського обліку, визначити галузь тих явищ, вивчення яких складає об'єкт даної науки. Був сформульований ряд визначень бухгалтерського обліку і його цілей.

Четвертий період – доцільно поділити на дві основні стадії:

- *перша стадія*, що охоплює період до середини ХХ ст., характеризується розробкою базових принципів об'єктивної оцінки майново-правового стану самостійно господарюючого суб'єкту, галузевого напряму в побудові системи бухгалтерського обліку, розширення державної регламентації національних систем і звітності бухгалтерського обліку;
- *друга стадія* – з середини ХХ ст. до наших днів – характеризується розробкою принципів оцінки майново-правового стану господарюючих суб'єктів в умовах зовнішнього ринкового середовища і у зв'язку з прийняттям ефективних господарських рішень для отримання майбутньої економічної вигоди [3].

Свій внесок для становлення і розвитку бухгалтерського обліку як науки в Україні, підготовці висококваліфікованих фахівців у галузі обліку, економічного аналізу, контролю і аудиту внесли багато відомих і українських вчених [1].

Становлення обліку – це діалектичний, поступовий процес, мета якого – забезпечити прийнятні умови послідовного, безперервного, раціонального і успішного виконання функцій бухгалтерського обліку. Вся історія бухгалтерської праці, за своєю сутністю, є поступовим рухом до вирішення трьох основних завдань:

- зробити облік максимально інформативним і точним;
- досягти його простоти і дешевизни;
- отримати своєчасну інформацію про факти господарського життя [4].

Сучасний бухгалтер повинен задовольнити потреби тих, хто використовує облікову інформацію, незалежно від того, чи є вони її зовнішніми чи внутрішніми користувачами .

Традиційно вважається, що функцією бухгалтера є тільки ведення обліку і рахунків. Можливо, так і було на початковому етапі розвитку цього виду діяльності. Сьогодні, коли інформаційне забезпечення стало найважливішим фактором успішної господарської діяльності, функції бухгалтера зазнали суттєвих змін. Сучасний бухгалтер займається не тільки веденням рахунків, але

й здійснює широку діяльність, що включає планування і прийняття рішень, контроль і звернення уваги керівництва до порушень, оцінку, огляд діяльності та аудит [3].

Плюси професії:

- затребуваність на ринку праці;
- переважно нормований робочий день;
- можна мати додатковий заробіток, наприклад, допомагати з веденням бухгалтерії дрібним підприємцям;
- великий вибір учбових закладів: фінансові вузи курси бухгалтерів і бухгалтерські семінари.

Мінуси професії:

- часті зміни в законодавстві;
- суперечності законодавства (наприклад, податкового та бухгалтерського); доводиться виконувати вказівки вищого начальства, навіть якщо вони здаються невірними в даній ситуації;
- діяльність бухгалтера жорстко регламентована і не залишає простору для творчості.

Отже, люди цієї професії мають бути, перш за все, відповідальні та організовані, тому що несвоєчасна здача звіту або втрата якого-небудь документа може дорого обійтися компанії. Крім того, він повинен любити цифри з ними йому доведеться стикатися щодня, а помилка може виявитися фатальною. Також необхідні висока концентрація уваги, скрупульозність і посидючість. Непогано мати добру пам'ять і, найголовніше, треба вміти мовчати (так як нерідко бухгалтеру доводиться зберігати комерційну таємницю) [4].

Список використаної літератури:

1. Даньків Й., Остап'юк М. Історичні аспекти становлення і розвитку бухгалтерської науки в Україні кінця XVIII початку XXI століть / Й. Даньків, М. Остап'юк // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pbo.ztu.edu.ua/article/viewFile/68128/64004>.

2. Русева Д. Розвиток бухгалтерської професії та інновації в підготовці фахівців з обліку аудиту, фінансів / Д. Русева // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://sophus.at.ua/publ/2014_04_17_18_kampodilsk/sekcija
3. Шніцер М.Ю. Історія розвитку бухгалтерського обліку в Україні / М.Ю. Шніцер // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://stud24.ru/accounting/storya-rozvitku-buhgalterskogo-oblku-v/75831-768>
4. Плюси і мінуси професії бухгалтер // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://jobs.ua/ukr/career/view/44>.